

KOHTUJURISTI ETTEPANEK

YVES BOT

esitatud 11. septembril 2008¹

1. Käesolevas kohtuasjas palutakse Euroopa Kohtul tõlgendada assotsiatsiooninõukogu² 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta artikli 7 esimese lõigu esimest taanet³.

2. Selle sättega antakse Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmetele, kellel on lubatud selle töötajaga vastuvõtva liikmesriigi territooriumile kaasa tulla ja kes on selles liikmesriigis vähemalt kolm aastat elanud, õiguse võtta vastu tööpakkumisi selle liikmesriigi territooriumil.

3. Täpsemalt küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas Türgi päritolu töötaja laps võib tugineda otsuse nr 1/80 artikli 7

esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigustele, kui see töötaja saabus vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna. Samuti soovib ta teada, kas see laps saab kasutada neid õigusi juhul, kui Türgi päritolu töötaja on nimetatud sättes kehtestatud kolme aasta pikkuse elukoha kohustuse kestel töötanud kaks aastat ja kuus kuud ning olnud siis ülejäänud kuus kuud töötu. Viimasena palutakse Euroopa Kohtul otsustada, kas Türgi päritolu töötaja laps võib kaotada nimetatud sättega antud õigused, kui on tuvastatud, et kõnealune Türgi päritolu töötaja omandas poliitilise põgeniku staatuse ja sellest tulenevalt riigis elamise õiguse valeandmete alusel.

4. Käesolevas ettepanekus näitan ma, miks minu arvates kuuluvad otsuse nr 1/80 sätted kohaldamisele Türgi päritolu töötaja suhtes, kes saabus vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna, ning tema perekonnaliikme suhtes. Seejärel teen Euroopa Kohtule ettepaneku tõlgendada selle otsuse artikli 7 esimese lõigu esimest taanet selliselt, et Türgi päritolu töötaja laps võib selle sättega kehtestatud õigustele tugineda ka juhul, kui see töötaja töötas selle nõutud kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul kaks aastat ja

1 – Algsel: prantsuse.

2 – Assotsiatsiooninõukogu asutati lepinguga assotsiatsiooni loomiseks Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel, mille allkirjastasid 12. septembril 1963 Ankaras ühelt poolt Türgi Vabariik ning teiselt poolt EMÜ liikmesriigid ja ühendus. See leping sõlmiti, kiideti heaks ja kinnitati ühenduse nimel nõukogu 23. detsembri 1963. aasta otsusega 64/732/EMÜ (EÜT 1964, 217, lk 3685; ELT eriväljaanne 11/1, lk 18; edaspidi „assotsiatsioonileping“).

3 – Otsusega nr 1/80 saab tutvuda väljaandes *Accord d'association et protocoles CEE-Turquie et autres textes de base*, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, Brüssel, 1992.

kuus kuud ning oli ülejäänud kuus kuud töötu. Lõpetuseks soovitan Euroopa Kohtul otsustada, et otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimest taanet tuleb tõlgendada selliselt, et kui Türgi päritolu töötaja on omandanud poliitilise põgeniku staatuse peetuse teel, siis võib tema perekonnaliige nimetatud sättes kehtestatud õigustele tugineda üksnes juhul, kui selle töötaja elamisluba võeti ära pärast nõutud kolme aasta pikkuse koos elamise tähtaja lõppu.

parandada Türgi rahva tööhõivet ja elutingimusi”.⁴ [Mitteametlik tõlge]

6. Nimetatud lepinguga hõlmatud Türgi päritolu töötajate vaba liikumise järkjärguline elluviimine peab toimuma vastavalt assotsiatsiooninõukogus kokkulepitud tingimustele, kelle ülesanne on tagada assotsiatsiooni rakendamine ja järkjärguline arendamine.⁵

I. Õiguslik raamistik

2. Otsus nr 1/80

A. Ühenduse õigus

1. Assotsiatsioonileping

5. Selleks, et reguleerida Türgi päritolu töötajate vaba liikumist Ühenduse territooriumil, sõlmiti viimase ja Türgi Vabariigi vahel 12. septembril 1963 assotsiatsioonileping. Selle lepingu eesmärk on „kaasa aidata jätkuvale ja tasakaalustatud kaubandus- ja majandussidemete tugevnemisele poolte vahel, võttes täiel määral arvesse vajadust kindlustada Türgi majanduse kiirendatud areng ning

7. Selleks võttis assotsiatsiooninõukogu vastu otsuse nr 1/80, mille eesmärgiks on muuhulgas parandada töötajate ja nende perekonnaliikmete õiguslikku olukorda seoses assotsiatsiooninõukogu 20. detsembri 1976. aasta otsusega nr 2/76 kehtestatud korraga. Nimetatud otsus nägi ette Türgi päritolu töötajate õiguse järkjärguliseks juurdepääsuks töökohtadele vastuvõtvast liikmesriigis ning õiguse nende töötajate lastele juurdepääsuks üldharidusele selles riigis.

⁴ – Vt assotsiatsioonilepingu artikli 2 lõige 1.

⁵ – Vt assotsiatsioonilepingu artikkel 6.

8. Türgi päritolu töötajate ja nende laste suhtes kohaldamisele kuuluvad sätted on toodud otsuse nr 1/80 artiklites 6 ja 7.

- õigus pärast nelja aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis omandada vaba juurdepääs kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul.

9. Selle otsuse artikkel 6 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Arvestades erisusi, mis tulenevad artiklist 7, mis käsitleb perekonnaliikmete vaba juurdepääsu tööle, on liikmesriigi seaduslikul tööturul tegutseval Türgi päritolu töötajal:

- õigus pärast ühte aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis uuendada töölooba sama tööandja juures töötamiseks, kui tööandjal on talle tööd pakkuda;

2. Iga-aastased puhkused, rasedus- ja sünnituspuhkus ning puudumised tööõnnetuste või lühiajaliste haiguste tõttu arvestatakse seaduslike tööperioodide hulka. Mittevabatahtliku töötuse perioode, mis on pädevate asutuste poolt nõuetekohaselt registreeritud, ja puudumisi pikaajaliste haiguste tõttu ei loeta küll seaduslike tööperioodide hulka, kuid need ei kahjusta siiski eelneva tööperioodi alusel omandatud õigusi.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamist käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad sätestatakse siseriiklikes õigusnormides.” [Siin ja edaspidi on nimetatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]

10. Otsuse nr 1/80 artikkel 7 sätestab:

- õigus pärast kolme aastat seaduslikku töötamist selles liikmesriigis ning arvestades ühenduse liikmesriikide töötajate eesõigusi, võtta vastu samal kutsealal sama või mõne teise tööandja mõni teine tavapärastel tingimustel tehtud tööpakkumine, mis on registreeritud selle liikmesriigi tööhõivetalitustes;

„Liikmesriigi seaduslikul tööturul tegutseva Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmetel, kellel on lubatud temaga kaasa tulla, on:

- õigus võtta vastu tööpakkumisi pärast seda, kui nad on selles liikmesriigis vähemalt kolm aastat seaduslikult elanud, arvestades ühenduse liikmesriikide töötajate eesõigusi;

takse avaliku korra, julgeoleku ja rahvatervise seisukohalt õigustatud piiranguid.”

- õigus omandada vaba juurdepääs kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul pärast seda, kui nad on selles liikmesriigis viis aastat seaduslikult elanud.

3. Direktiiv 2004/83/EÜ

Türgi päritolu töötajate lastel on pärast vastuvõtvast riigis kutsehariduse omandamist õigus selles liikmesriigis vastu võtta kõik tööpakkumised, sõltumata selles liikmesriigis elamise kestusest, tingimusel et üks vanematest on selles liikmesriigis seaduslikult töötanud vähemalt kolm aastat.”

12. Direktiivi 2004/83/EÜ⁶ eesmärk on sätestada miinimumnõuded kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute pagulaseks kvalifitseerimise ja staatuse kohta, tagamaks et kõik liikmesriigid kohaldavad ühiseid kriteeriume nende isikute tuvastamiseks.⁷

13. Direktiivi 2004/83 artikli 38 lõike 1 kohaselt on liikmesriikidel selle ülevõtmiseks aega kuni 10. oktoobrini 2006. See direktiiv jõustus 20. oktoobril 2004.⁸

11. Otsuse nr 1/80 artikli 14 lõige 1 näeb ette, et selle otsuse II peatüki 1. jao, kuhu artiklid 6 ja 7 kuuluvad, „sätete kohaldamisel arvesta-

6 – Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatust, ja antava kaitse sisu kohta (ELT L 304, lk 12; ELT eriväljaanne 19/07, lk 96).

7 – Vt kuues põhjendus.

8 – Vt artikkel 39.

B. Genfi konventsioon

pagulasele andmast ka muid konventsioonis käsitlemata õigusi ja soodustusi”. [Täpsustatud tõlge]

14. Pagulasseisundi konventsioon⁹ allkirjastati 28. juulil 1951 Genfis ja Saksamaa Liitvabariik ratifitseeris selle 1. detsembril 1953. Selle eesmärk on võimaldada anda pagulastele ja kodakondsuseta isikutele vastav seisund ja rahvusvaheline tunnustus.

II. Põhikohtuasi

15. Selle konventsiooni artikli 1 jao A lõike 2 kohaselt kohaldatakse mõistet „pagulane” isiku suhtes, kes „põhjendatult kartes tagakiusamist rassi, usu, rahvuse, sotsiaalsesse gruppi kuulumise või poliitiliste veendumuste pärast viibib väljaspool kodakondsusjärgset riiki ega suuda või kartuse tõttu ei taha saada sellelt riigilt kaitset või kes nimetatud sündmuste tagajärjel viibib kodakondsusetuna väljaspool oma endist asukohariiki ega suuda või kartuse tõttu ei taha sinna tagasi pöörduda”.

17. Põhikohtuasja kaebaja isa olukord on järgmine.

18. Ali Altun on Türki kodanik. Ta saabus Saksamaale 27. märtsil 1996 varjupaigataotlejana. 19. aprillil 1996. aasta otsusega omistas Föderaalne välispagulaste tunnustamise amet talle pagulase staatuse. Selle alusel andis Mönchengladbachi kohalik välismaalasteamet talle 23. mail 1996 rahvusvahelise reisidokumendi ja tähtajatu Saksa elamisloa.

16. Genfi konventsiooni artikkel 5 näeb ette, et „[o]salisriik võib pagulasele anda ka konventsioonis käsitlemata õigusi ja soodustusi. [selle konventsiooni sätted ei takista

9 – United Nations Treaty Series, köide 189, lk 150, nr 2545 (1954). Konventsioon 31. jaanuaril 1967 New Yorkis vastu võetud pagulasseisundi protokolliga muudetud kujul (edaspidi „Genfi konventsioon”).

19. Ali Altun elas 1. maist 1999 kuni 1. jaanuarini 2000 Stuttgartis ja alates viimatinimetatud kuupäevast elab ta Böblingenis.

20. 1999. aasta juulis asus ta tööle ühes Stuttgarti ajutist tööd vahendavas asutuses. Seejärel oli ta alates 1. aprillist 2000 tööline ühes toiduainetööstuse äriühingus. 1. juunil 2002 kuulutati see äriühing maksejõuetuks. Ali Altun vabastati töökohustustest ning paluti tal end registreeruda tööhõiveametis töötuna. 31. juulil 2002 lõppes ametlikult töösuhe Ali Altuni ja nimetatud toiduainetööstuse äriühingu vahel.

21. 1. juunist 2002 kuni 26. maini 2003 sai ta töötushüvitist.

22. Alates 1999. aasta juunist taotles Ali Altun, kelle perekond oli jäänud Türgi, perekonna taasühinemist oma naise, poja ja tütarde jaoks.

23. Tema poeg Ibrahim Altun, kes on põhi-kohtuasjas kaebaja, saabus pärast viisa saamist 30. novembril 1999 Saksamaale ning elas oma isa juures. 9. detsembril 1999 sai ta elamisloa, mis kehtis kuni 31. detsembrini 2000 ja mille väljastas Stuttgarti asukohajärgse Liidumaa pealinna välismaalaste amet. 4. detsembril 2000 pikendas Stadt Böblingen seda luba kuni 31. detsembrini 2002 ja teist korda 21. novembril 2002 kuni 8. detsembrini 2003.

24. Kõigepealt registreerus Ibrahim Altun tööhõiveametis töötuna ning alustas seejärel alates 1. septembrist 2003 noortele töötutele mõeldud koolitust, mille jättis 2. aprillil 2004 pooleli.

25. 22. märtsil 2003 pani Ibrahim Altun toime kuueteistkümnendaastase tütarlapse vägistamise katse. 28. aprillil 2003 ta vahistati ja talle määrati eelvangistus kuni 27. maini 2003.

26. Amtsgericht Böblingeni (Saksamaa) 16. septembri 2003. aasta otsusega mõisteti talle ühe aasta ja kolme kuu pikkune tingimisi vabadusekaotus.

27. 20. novembril 2003 taotles Ibrahim Altun Stadt Böblingenilt veel kord Saksamaa territooriumil elamise õiguse pikendamist, kuid 20. aprilli 2004. aasta otsusega jäeti see rahuldamata. Samuti kohustas Stadt Böblingen Ibrahim Altuni Saksamaa territooriumilt lahkuma kolme kuu jooksul alates sellest otsusest teavitamisest, mille täitmata jätmise korral saadetakse ta Türgi tagasi.

28. Stadt Böblingen tugines oma otsuses asjaolule, et Ibrahim Altun oli toime pannud raske kuriteo, mis Saksa õiguse kohaselt on riigis elamise õiguse pikendamisest keeldumise põhjuseks. Samuti täpsustas ta, et Ibrahim Altun ei ole omandanud otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lauses sätestatud õiguslikku seisundit.

on vajalik, et „perekonnapea”, kelle juures perekonnaliige on kolm aastat seaduslikult elanud, täidab kogu nime- tatud perioodi jooksul otsuse nr 1/80 lõike 7 esimeses lauses sätestatud tingi- mused?

29. Kuna Ibrahim Altuni vastulause selle otsuse peale jäeti 5. oktoobri 2004. aasta otsu- sega rahuldamata, esitas ta selle rahuldamata jätmise peale Verwaltungsgericht Stuttgartile (Saksamaa) kaebuse. Ta leiab, et tema taotlust pikendada riigis elamise õigust ei tuleks hinnata üksnes siseriiklike õigusnormide järgi, vaid seda tuleks teha ka lähtuvalt otsuse nr 1/80 artikli 7 esimesest lausest.

- 2) Kas [...] otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lauses sätestatud perekonnaliikme õiguste omandamiseks piisab, kui „pere- konnapea” töötas selle aja jooksul kaks aastat ja kuus kuud erinevate tööandjate juures ja oli seejärel mittevabatahtlikult kuus kuud töötanud ja jäi töötuks ka veel pikemaks perioodiks?

III. Eelotsuse küsimused

30. Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsge- richt Stuttgart menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

- „1) Kas [...] otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lauses sätestatud õiguste omandamiseks
- 3) Kas [...] otsuse nr 1/80 artikli 7 esimesele lausele saab tugineda ka isik, kes on saanud sellise Türgi kodaniku perekon- naliikmena elamisloa, kelle riigis elamise õiguse ja seega liikmesriigi seaduslikule tööturule pääsu aluseks on üksnes poliitilise varjupaiga andmine poliitilise taga- kiusamise tõttu Türgis?

- 4) Kui vastus kolmandale küsimusele on jaatav, siis kas perekonnaliige saab [...] otsuse nr 1/80 artikli 7 esimesele lausele tugineda ka siis, kui „perekonnapeale” (antud juhul isale) poliitilise varjupaiga andmise ja sellega seotud elamisloa väljastamise ning tööturule juurdepääsu aluseks olid ebaõiged andmed?

antud õigustele.¹⁰ Lisaks sellele ei teki juhul, kui selle otsuse artikli 7 esimeses lõigus sätestatud tingimused on täidetud, selle sättega kaasneva vahetu õigusmõju tagajärjel Türgi kodanikul mitte üksnes otsusest nr 1/80 vahetult tulenev individuaalne tööalane õigus, vaid lisaks eeldab selle õiguse kasulik mõju kindlasti sellega kaasneva riigis elamise õiguse olemasolu, mis põhineb ühenduse õigusel ja mis ei sõltu nende õiguste omandamisele esitatud tingimustest.¹¹

- 5) Kui vastus neljandale küsimusele on eitav, siis kas sellisel juhul on vaja, et enne [...] otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lauses sätestatud perekonnaliikmetele õiguste andmisest keeldumist oleks „perekonnapea” (antud juhul isa) õigused ametlikult ära võetud või kehtetuks tunnistatud?”

32. Põhikohtuasjas ei ole vaidlust selle üle, et Ibrahim Altunil oli otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimese taande kohaselt lubatud oma isa Ali Altuniga vastuvõtva liikmesriigi territooriumil taasühineda ning ta elas tema juures üle kolme aasta. Seega võib Ibrahim Altun tugineda sellele sättele.

IV. Analüüs

31. Kõigepealt tuleb meenutada, et väljaku-junenud kohtupraktika kohaselt on otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu sätetel vahetu õigusmõju, mistõttu võib Türgi kodanik, kes vastab neis sätestatud tingimustele, tugineda siseriiklikus kohtus otse nende sätetega talle

33. Siiski soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma kolmandas küsimuses teada, kas Türgi päritolu töötaja laps võib tugineda otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigustele, kui see töötaja saabus vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna.

10 – Vt 17. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-351/95: Kadiman (EKL 1997, lk I-2133, punkt 28); 16. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-329/97: Ergat (EKL 2000, lk I-1487, punkt 34) ja 22. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas C-65/98: Eyüp (EKL 2000, lk I-4747, punkt 25).

11 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Ergat (punkt 40).

34. Esimeses ja teises küsimuses küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas see laps saab kasutada neid õigusi juhul, kui Türgi päritolu töötajaga koos elatud kolme aasta jooksul on viimane töötanud kaks aastat ja kuus kuud ning olnud siis ülejäänud kuus kuud töötu.

37. Mina nii ei arva.

35. Viimasena küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma neljandas ja viiendas küsimuses, kas Türgi päritolu töötaja laps võib kaotada otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimese taandega antud õigused, kui on tuvastatud, et kõnealune Türgi päritolu töötaja omandas poliitilise põgeniku staatuse ja sellest tulenevalt riigis elamise õiguse valeandmete alusel.

38. Kõigepealt tuleb meenutada, et direktiiv 2004/83 jõustus 20. oktoobril 2004 ning liikmesriikidel oli selle ülevõtmiseks aega kuni 10. oktoobrini 2006.¹² Seetõttu leian, et see ei ole põhikohtuasja asjaolude suhtes kohaldatav, kuna Ali Altun saabus Saksamaa territooriumile 27. märtsil 1996.

39. Seejärel leian, et Genfi konventsioon ei ole takistuseks otsuse nr 1/80 kohaldamisele poliitiliste põgenikena vastuvõtva liikmesriigi territooriumile saabunud Türgi päritolu töötajate suhtes.

A. Kolmas küsimus

36. Kolmandas küsimuses küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas asjaolu, et Türgi päritolu töötaja saabus Saksamaa territooriumile poliitilise põgenikuna, mõjutab otsuse nr 1/80 kohaldamist. Õieti soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiiv 2004/83 ja Genfi konventsioon on takistuseks selle otsuse kohaldamisel.

40. Tuletan meelde, et Genfi konventsiooni artikkel 5 näeb ette, et „[s]elle konventsiooni sätted ei takista pagulasele andmast ka muid konventsioonis käsitlemata õigusi ja soodustusi”.

¹² – Vt nimetatud direktiivi artikli 38 lõige 1 ja artikkel 39.

41. Leian, et otsusega nr 1/80 antakse Türgi kodanikest poliitilistele põgenikele Genfi konventsioonis käsitlemata õigusi ja soodustusi.

42. Õigupoolest on Euroopa Kohus leidnud, et põhjustel, mille alusel Türgi päritolu töötajate riigis elamise õigus on antud, ei ole otsuse nr 1/80 kohaldamise seisukohalt määravat tähtsust.¹³

43. Eespool viidatud kohtuotsuses Kus märkis Euroopa Kohus, et alates sellest hetkest, kui Türgi päritolu töötaja on kehtiva elamisloa olemasolul töötanud üle ühe aasta, on tema puhul selle otsuse artikli 6 lõike 1 esimese taande tingimused täidetud ja seda isegi juhul, kui see elamisluba anti algselt muul eesmärgil kui töötamine.¹⁴

44. Seetõttu võib Türgi päritolu poliitiline põgenik minu arvates kasutada otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 1 sätestatud õigusi, kui selles artiklis sätestatud tingimused on täidetud, sest ta on ennekõike töötaja.

13 – Vt 24. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-294/06: Payir jt (EKL 2008, lk I-203, punktid 40 ja 45). Vt ka 16. detsembri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-237/91: Kus (EKL 1992, lk I-6781, punktid 21 ja 22).

14 – Vt punkt 23.

45. Lisaks sellele sätestab otsus nr 1/80 erinevalt Genfi konventsioonist, milles ei ole poliitilise põgeniku perekonnaliikmetele erilisi õigusi ette nähtud, võimaluse Türgi päritolu töötajate perekonnaliikmetele¹⁵, kellel on lubatud selle töötajaga kaasa tulla, omandada õigused juurdepääsuks seaduslikele tööturule.

46. Seetõttu olen seisukohal, et alates sellest hetkest, kui Türgi päritolu poliitilisel põgenikul on kehtiv riigis elamise õigus ja kehtiv töölouba ning seega õiguspärane juurdepääs tööturule, on otsus nr 1/80 tema suhtes kohaldatav.

47. Saksa õiguse kohaselt ei nõuta töölouba välismaalastelt, kellel on tähtajatu elamisluba või riigis elamise õigus¹⁶. Seetõttu on neil

15 – Euroopa Kohus on „perekonnaliikme” mõistet määratlenud laialt. Nii leidis ta 30. septembri 2004. aasta otsuses kohtuasjas C-275/02: Ayaz (EKL 2004, lk I-8765), et Türgi päritolu töötaja alla 21-aastast või ülalpeetavat kasupoega tuleb käsitleda tema perekonnaliikmena ning seega on tal otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lõigus kehtestatud õigused (punkt 48). Euroopa Kohus tugines oma arutluskäigus eelkõige asjaolule, et see säte ei sisalda midagi, mis lubaks arvata, et perekonnaliikme mõiste ulatus oleks Türgi päritolu töötaja puhul piiratud perekonnaga, keda seob veresugulus. Seejärel ütles Euroopa Kohus, et Euroopa Majandusühenduse ja Maroko Kuningriigi vahelise koostöölepingu, mis allkirjastati 27. aprillil 1976 Rabatis ning mis on ühenduse nimel heaks kiidetud nõukogu 26. septembri 1978. aasta määrusega (EMÜ) nr 2211/78 (EÜT L 264, lk 1; ELT eriväljaanne 11/13, lk 155), tähenduses laieneb see mõiste Maroko päritolu töötaja ja tema abikaasa ülenejatele sugulastele, kes elavad koos temaga vastuvõtvast liikmesriigis (punktid 46 ja 47).

16 – Vt Saksa sotsiaalkindlustusseadustik III (Sozialgesetzbuch III) § 284 lõige 1.

isikutel üksnes tähtajatu elamisloa olemasolu tõttu õigus tegutseda Saksamaa tööturul.

otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimese taande alusel õigusi juhul, kui selle töötajaga koos elatud kolme aasta jooksul on viimane töötanud kaks aastat ja kuus kuud ning olnud siis ülejäänud kuus kuud töötu.

48. Põhikohtuasjas andsid Saksa ametiasutused Ali Altunile tähtajatu elamisloa. Sellega nõustusid nad andma talle töötaja staatuse, lubades sellega talle juurdepääsu seaduslikule tööturule.

49. Sellest tuleneb minu arvates, et Ali Altun võib tugineda otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 1 sätestatud õigustele ning sellest lähtuvalt võivad tema perekonnaliikmed, kes on täitnud selle otsuse artiklis 7 loetletud tingimused, samuti tugineda õigustele, mis selles neile on antud.

50. Neid asjaolusid arvesse võttes olen seisukohal, et otsuse nr 1/80 sätted on kohaldatavad vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna saabunud Türgi päritolu töötaja ja tema perekonnaliikmete suhtes.

52. Õieti soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas neid asjaolusid arvesse võttes võib Ali Altuni käsitleda otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimese taande kohaselt seaduslikul tööturul tegutsevana. Ta küsib, kas see on võimalik juhul, kui Türgi päritolu töötaja ei ole kolme aasta kestel seaduslikult töötanud.

53. Tuletan kõigepealt meelde, et nimetatud otsuse artikli 7 esimese lõigu esimene taane näeb ette, et „[l]iikmesriigi seaduslikul tööturul tegutseva Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmetel, kellel on lubatud temaga kaasa tulla, on õigus võtta vastu tööpakkumisi pärast seda, kui nad on selles liikmesriigis vähemalt kolm aastat seaduslikult elanud, arvestades ühenduse liikmesriikide töötajate eesõigusi”.

B. Esimene ja teine küsimus

51. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, kas Türgi päritolu töötaja laps saab kasutada

54. Tuleb märkida, et vastupidiselt sellele, mis on nõutud otsuse nr 1/80 artiklis 6, ei viita miski selle otsuse artikli 7 esimese lõigu esimese taande sõnastuses sellele, et Türgi

päritolu töötaja peab olema perekonnaliik-
mega koos elatud kolme aasta jooksul seadus-
likult töötanud.

58. Viimaks tuletas Euroopa Kohus meelde
oma väljakujunenud kohtupraktikat, mille
kohaselt eeldab seaduslik töötamine stabiilset
ja kindlat töötamist liikmesriigi tööturul ja
seega ka vaidlustamatu riigis elamise õiguse
olemasolu²⁰.

55. 26. novembri 1998. aasta otsuses
kohtuasjas Birden¹⁷ eristas Euroopa Kohus
töötaja mõistet seaduslikul tööturul töötamise
mõistest ja seadusliku töötamise mõistest.

59. Kahe viimase mõiste vaheline erinevus
võib näida ebaselge. Isik, kes töötab seadusli-
kult, täidab juba üksi selle asjaolu tõttu teise
tingimuse, s.t ta töötab seaduslikul tööturul.
Õigupoolest on Türgi päritolu töötaja, kes
töötab seaduslikult liikmesriigi territooriumil,
tingimata omandanud õiguse sellist tegevust
teostada ning tema puhul loetakse täidetuks
selle liikmesriigi õigusnormid, mis regulee-
rivad selle riigi territooriumile sisenemist ja
töötamist.

56. Sellest kohtuotsusest nähtub, et töötaja
on isik, kes teeb teise isiku heaks tasu eest
tegelikku ja tulemuslikku tööd, välja arvatud
niivõrd väikesemahuline töö, et seda saab
pidada üksnes kõrval- või lisategevuseks.¹⁸

60. Kuigi on tõsi, et need kaks mõistet on
omavahel seotud, näitab Euroopa Kohtu
praktika, et neid tuleb siiski eristada.

57. Seejärel täpsustas Euroopa Kohus, et
„seadusliku tööturu” mõistet tuleb käsitleda
nii, et see hõlmab kõiki töötajaid, kes on
täitnud asjaomase riigi õigus- ja haldusakti-
dest tulenevad nõuded ning kellel on seega
õigus selles riigis oma kutsealal tegutseda.¹⁹

61. Euroopa Kohus leidis 23. jaa-
nuari 1997. aasta otsuses kohtuasjas Tetik²¹
ja otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kontekstis, et
Türgi päritolu töötajat, kes on töötanud selles
liikmesriigis üle nelja aasta ja lahkub töölt
eesmärgiga otsida samas liikmesriigis uus töö,
ei või käsitleda lõplikult selle riigi tööturult

17 – C-1/97, EKL 1998, lk I-7747.

18 – Eespool viidatud kohtuotsus Birden (punkt 25).

19 – *Ibidem* (punkt 51).

20 – *Ibidem* (punkt 55).

21 – C-171/95, EKL 1997, lk I-329.

lahkununa tingimusel, et ta tegutseb jätkuvalt seaduslikul tööturul. Euroopa Kohus jätkab täpsustusega, et see tingimus on täidetud, kuivõrd see töötaja täidab kõik asjaomases liikmesriigis nõutavad formaalsused, eelkõige registreerib end pädevates ametiasutustes töötuna.²²

62. Üksnes Türgi päritolu töötaja lõplik eemalejäämine või asjaolu, et ta on vastuvõtva liikmesriigi tööturult lõplikult lahkunud, minnes näiteks pensionile, välistab tema osalemise seaduslikul tööturul.²³

63. Minu arvates tuleneb sellest kohtupraktikast, et seaduslikul tööturul tegutsemise mõiste tähendab seda, et Türgi päritolu töötajal peab olema seaduslik juurdepääs vastuvõtva liikmesriigi tööturule. Seega ei tähenda see tingimata, et asjaomane töötaja peab realselt töötama.

64. Leian, et see lahendus on ülekantav ka otsuse nr 1/80 artikli 7 esimesele lõigule ja

seda veelgi enam juhul, kui töötu olemine ei olnud vabatahtlik.

65. Ennekõike nõuab ühe ja sama mõiste tõlgendamise järjepidevus minu arvates, et selle otsuse artikli 7 esimeses lõigus kasutatud mõistet „seaduslikul tööturul tegutsemine” tuleb tõlgendada sama moodi nagu nimetatud otsuse artikli 6 lõikes 1 kasutatud mõistet.

66. Selline tõlgendus on minu arvates kooskõlas otsuse nr 1/80 eesmärgi ja ülesehitusega.

67. Õieti peetakse selle otsusega silmas nimetatud otsuses sätestatud tingimustele vastavate ja seeläbi otsusega antud õigusi omavate Türgi kodanike järkjärgulist integreerimist vastuvõtvasse liikmesriiki.²⁴

68. Esimeses etapis antakse Türgi päritolu töötajale järk-järgult teatud õigused vastavalt tema töösuhte pikkusele. Nii sätestab otsuse nr 1/80 artikkel 6 Türgi päritolu töötajale

22 – Punktid 40 ja 41. Vt ka 7. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-383/03: Dogan (EKL 2005, lk I-6237, punkt 19).

23 – Vt 10. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-340/97: Nazli (EKL 2000, lk I-957, punktid 37–39).

24 – Vt eelkõige 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-325/05: Derin (EKL 2007, lk I-6495, punkt 53).

pärast ühte aastat seaduslikku töötamist õiguse pikendada oma töölepingut sama tööandja juures, pärast kolme aastat seaduslikku töötamist õiguse võtta vastu samal kutsealal sama või mõne teise tööandja mõni teine tööpakkumine ja viimasena pärast nelja aastat seaduslikku töötamist õiguse omandada vaba juurdepääs kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul.

71. Mulle näib, et need perekondade taasühinemist soodustavad tingimused ja sellest tulenev Türgi päritolu töötaja tõhus integreerimine vastuvõtva liikmesriigi tööturule võib saada kahjustatud, kui sellelt töötajalt nõutaks mitte üksnes selle liikmesriigi seaduslikul tööturul tegutsemist kolme aasta jooksul, vaid lisaks sellele ka reaalselt seaduslikku töötamist kogu selle aja jooksul.

69. Seejärel sätestab otsus nr 1/80 teise etapina Türgi päritolu töötaja vastuvõtva liikmesriigi tööturule veelgi paremaks integreerimiseks artikli 7 esimeses lõigus perekonnaliikmetele võimaluse saada loa temaga kaasa tulla ja perekonna taasühinemise eesmärgil sinna elama asuda. Lisaks antakse selle artikliga selle Türgi päritolu töötaja perekonna kokkuuluvuse tugevdamiseks perekonnaliikmetele õigus pärast teatud aja möödumist selles liikmesriigis töötada.²⁵

72. Selline tõlgendus tooks selliste asjaolude korral, nagu põhikohtuasjas, kaasa otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigustest keeldumise Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmele põhjusel, et see töötaja töötas vastuvõtva liikmesriigi territooriumil viibitud kolmest aastast ainult kaks aastat ja kuus kuud ja oli ülejäänud kuus kuud mittevabatahtlikult töötanud.

70. Nii püütakse otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõiguga luua soodsad tingimused perekonna taasühinemiseks vastuvõtvast liikmesriigis, võimaldades kõigepealt sissepääs saanud töötaja perekonnaliikmetel sellesse riiki tulla ning kindlustades seejärel nende seisundit tööturule juurdepääsu õiguse andmise teel.²⁶

73. Kui võtame arvesse praeguseid majandustingimusi, mis võivad tööotsijate ja kindlasti veelgi enam kolmandate riikide kodanike jaoks osutuda keerulisteks, ning arvestades otsuse nr 1/80 artikli eesmärki, milleks, tuletan meelde, on tugevdada Türgi päritolu töötaja perekonna kokkukuuluvust, luues soodsad tingimused perekonna taasühinemiseks, ja soodustada sellega selle töötaja integreerumist, siis olen seisukohal, et selline tõlgendus kitsendaks liigselt selle otsuse artikli 7 ulatust.

²⁵ – Vt eespool viidatud kohtuotsus Kadiman (punktid 34 ja 35).

²⁶ – *Ibidem* (punkt 36).

74. Seetõttu leian, et Türgi päritolu töötaja ei pea olema kolm aastat seaduslikult töötanud selleks, et tema perekonnaliige saaks kasutada õigusi, mis on nimetatud otsuse artikli 7 esimese lõigu esimeses taandega talle antud.

töötaja pärast neid elamisperioode enam selle liikmesriigi tööturul ei tegutse.²⁸

75. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib ka, kas Türgi päritolu töötaja peab nende kolme aasta jooksul, mis ta perekonnaliikmega koos elas, olema seaduslikul tööturul tegutsenud, et viimasel oleksid otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigused.

78. Minu arvates tuleneb sellest kohtupraktikast, et seaduslikul tööturul tegutsemise tingimus peab olema täidetud perekonnaliikmega vähemalt kolme koos elatud aasta jooksul.

76. 11. novembri 2004. aasta otsuses kohtuasjas Cetinkaya²⁷ küsis eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas Türgi kodanik, kes on Türgi päritolu töötaja perekonnaliige ja kes on täitnud ühise elukoha tingimuse, võib kaotada otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõiguga talle antud õigused lihtsalt seetõttu, et teatud ajahetkel nimetatud töötaja ei tööta vastuvõtva riigi seaduslikul tööturul.

79. Põhikohtuasjas ei ole vaidlust selle üle, et Ibrahim Altun elas oma isa juures vähemalt kolm aastat. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et neist kolmest aastast töötas Ali Altun kahe aasta ja kuue kuu kestel ning oli ülejäänud kuus kuud töötu. Lisaks on põhikohtuasja kaebaja märkustes märgitud, et Ali Altun leidis 7. oktoobril 2004 uue töö.²⁹

77. Euroopa Kohus otsustas, et perekonnaliikmed võivad otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõiguga antud õigusi kasutada pärast teatud ajavahemiku jooksul elamist vastuvõtva liikmesriigi seaduslikul tööturul tegutseva Türgi päritolu töötaja juures isegi siis, kui nimetatud

80. Seetõttu leian, et Ali Altun tegutses seaduslikul tööturul nende kolme aasta jooksul, mis ta elas koos oma poja Ibrahim Altuniga, ning viimane võib kasutada otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigusi.

27 – C-467/02, EKL 2004, lk I-10895.

28 – Vt nimetatud kohtuotsuse punkt 32.

29 – Vt märkuste lk 8.

81. Kõiki neid asjaolusid silmas pidades olen seisukohal, et Türgi päritolu töötaja laps võib tugineda selle sättega kehtestatud õigustele, kui see töötaja töötas nõutud kolme aasta pikkuse elukohanõude jooksul kaks aastat ja kuus kuud ning oli siis ülejäänud kuus kuud töötanud.

C. Neljas ja viies küsimus

82. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib sisuliselt, kas perekonnaliige saab assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 1/80 artikli 7 esimesele lõigule tugineda ka siis, kui see Türgi päritolu töötaja saabus vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna ja kui selle staatuse andmise aluseks olid ebaõiged andmed.

83. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib oma taotluses, et „terve rea tunnuste alusel on võimalik [...] tuvastada, et [Ali Altuni] poolt poliitilise varjupaiga taotlemise menetluse käigus esitatud andmed ei saa olla tõesed”.³⁰

84. Euroopa Kohtule esitatud märkustes leiab Euroopa Ühenduste Komisjon, et võttes arvesse nende küsimuste hüpoteetilist laadi, ei ole Euroopa Kohus pädev neile vastama.³¹

85. Kuigi on tõsi, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole täpsustanud, kas Ali Altuni elamisloa suhtes on siseriiklikes ametiasutustes käimas menetlus selle tühistamiseks, ja kuigi põhikohtuasja ese puudutab õigupoolest Ali Altuni poja elamisloa tühistamise taotlust, on minu arvates siiski tõsi, et viimase seisund on lähedalt seotud tema isa seisundiga. Õieti võimaldab otsuse nr 1/80 kohaselt ennekõike Türgi päritolu töötaja seisund tema pereliikmel õigusi omandada. Sellest tulenevalt võib asjaolu, mis võib muuta Türgi päritolu töötaja seisundit, tuua kaasa tagajärgi ka tema perekonnaliikme seisundi suhtes. Seetõttu leian, et neile eelotsuse küsimustele tuleb vastata.

86. Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab küsimuse selle kohta, kas asjaolu tõttu, et pädevad ametiasutused leiavad, et Ali Altuni poliitilise põgeniku staatus ja sellest tulenev elamisluba on antud valeandmete alusel, jääb Ibrahim Altun otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigustest ilma.

30 – Vt eelotsusetaotluse esitamise otsuse lk 11.

31 – Punkt 46.

87. Minu arvates jätab Türgi päritolu töötaja pettus poliitilise põgenikuna vastuvõtva liikmesriigi territooriumile saabumisel tema lapse neist õigustest ilma juhul, kui ametiasutused alustavad nimetatud töötaja elamisloa ära võtmise menetlust enne nõutud kolme aasta pikkuse elukohanõude ajavahemiku lõppemist.

90. Kui selgub, et asjaomane Türgi päritolu töötaja sai elamisloa ja tööloa pettuse alusel, siis ei saa juurdepääsu tööturule pidada seaduslikuks, kuna tööturule juurdepääsu võimaldava elamisloa andmise tingimused ei olnud täidetud.

88. Kõigepealt tuleb meenutada, et Euroopa Kohus otsustas 5. juuni 1997. aasta otsuses kohtuasjas Kol³², et enne elamisloa saamist, mille asjaomane isik sai üksnes pettuse teel ja milles ta on süüdi mõistetud, töötatud ajavahemikke ei saa pidada otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kohaldamist silmas pidades seaduslikeks, kuna Türgi päritolu töötaja ei täitnud sellise loa saamise tingimusi ja selle loa andmise võis pärast pettuse avastamist vaidlustada.³³

91. Sellise olukorra puhul leian, et otsuse nr 1/80 artikliga 7 perekonnaliikmele antud õiguste kasutamine sõltub asjaolust, kas viimane oli Türgi päritolu töötaja elamisloa ära võtmise hetkeks need õigused omandanud või mitte.

89. See kohtupraktika näib kehtivat ka selle otsuse artikli 7 raames. Õigupoolest nägime, et selle artikliga seatakse selles sätestatud õiguste omandamiseks tingimus, et Türgi päritolu töötaja tegutseb seaduslikul tööturul, st et tal on seaduslik juurdepääs vastuvõtva liikmesriigi tööturule.

92. Nagu ma eespool viidatud kohtuasjas, milles tehti kohtuotsus Derin, tehtud ettepaneku punktis 30 juba märkisin, annab nimetatud otsuse artikli 7 esimene lõik hetkest, mil selles sättes nõutud tingimused on täidetud, Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmetele vastuvõtvast liikmesriigis töötamiseks auto- noomsed õigused, mis ei sõltu nimetatud tingimuste püsivast täitmisest.³⁴

32 – C-285/95, EKL 1997, lk I-3069.

33 – Punkt 26.

34 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Ayaz (punkt 41). Vt ka eespool viidatud kohtuotsused Ergat (punkt 38) ja Cetinkaya (punkt 30).

93. Seetõttu leian, et kui perekonnaliige on otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigused kord juba omandanud, siis ei saa neid vaidlustada põhjusel, et Türgi päritolu töötaja võis minevikus toime panna pettuse ning et pädevad ametiasutused on sel põhjusel temalt pärast nende õiguste omandamist riigis elamise õiguse ära võtnud.

esimese lõigu esimest taanet tuleb tõlgendada selliselt, et kui Türgi päritolu töötaja on omandanud poliitilise põgeniku staatuse pettuse teel, siis võib tema perekonnaliige nimetatud sättes kehtestatud õigustele tugineda üksnes juhul, kui selle töötaja elamisluba võeti ära pärast nõutud kolme aasta pikkuse koos elamise tähtaja lõppu.

94. Minu arvates on õiguskindlusega vastulus see, et Türgi päritolu töötaja pettuse tõttu vastuvõtva liikmesriigi territooriumil elamise loa taotlemisel jääb selle töötaja perekonnaliige ilma õigustest, mis ta on selle sätte alusel omandanud.

97. Lisan, et kuna Ibrahim Altuni elamisloa taotluse pikendamisest keelduti põhjusel, et viimane on toime pannud raske kuriteo, siis tekib küsimus, kas nimetatud sättega talle antud õigusi ei saaks selle kuriteo tõttu piirata.

95. Seevastu leian, et juhul, kui Türgi päritolu töötaja ei ole otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimeses taandes sätestatud õigusi riigis elamise õiguse äravõtmise hetkeks veel omandanud, on pädevatel ametiasutustel võimalik keelata selle Türgi päritolu töötaja perekonnaliikmetele nimetatud artikliga antud õiguste kasutamist.

98. Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et otsuse nr 1/80 artikli 7 esimeses lõigus sätestatud õigusi saab piirata üksnes kahel tingimusel.

96. Eespool toodud kaalutlustest lähtudes olen seisukohal, et otsuse nr 1/80 artikli 7

99. Esiteks saab neid õigusi kitsendada juhul, kui asjaomane isik on lahkunud asjaomase

liikmesriigi territooriumilt märkimisväärselt pikaks ajaks ilma õiguspärase põhjusega.³⁵

kodaniku väljasaatmise õiguspärasust kontrollides arvesse võtma need asjaolud, mis ilmnesid pärast pädevate asutuste viimase otsuse tegemist ja millega võib kaasneda olukord, kus isiku käitumisest tulenev olemasolev oht avalikule korrale kaob või märkimisväärselt väheneb.³⁹

100. Teiseks võivad vastuvõtva liikmesriigi pädevad ametiasutused otsustada nimetatud õigused ära võtta otsuse nr 1/80 artikli 14 alusel, kui isik kujutab endast reaalselt ja tõsiselt ohtu avalikule korrale, rahvatervisele või julgeolekule.³⁶

101. Nimetatud artikli 14 kohaldamise osas on Euroopa Kohus öelnud, et selle sätte alusel väljasaatmise võib otsustada ainult juhul, kui asjaomase isiku käitumisega kaasneb konkreetne oht uueks avaliku korra raskeks rikkumiseks.³⁷ Samuti on Euroopa Kohus öelnud, et sellist meedet ei saa kriminaalkorras süüdimõistmise järgselt ja üldpreventiivsel eesmärgil automaatselt võtta.³⁸

103. Viimaks peavad vastuvõtva liikmesriigi poolt avaliku korra kaitseks võetud meetmed järgima proportsionaalsuse põhimõtet⁴⁰, st need peavad olema taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks sobivad ja ei tohi minna kaugemale selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust.

102. Selles osas on Euroopa Kohus täpsustanud, et siseriiklikud kohtud peavad Türgi

104. Seega peab eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastama need faktilised asjaolud selleks, et välja selgitada, kas Ibrahim Altun kujutab endast konkreetset ohtu uuteks avaliku korra rasketeks rikkumisteks.

35 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Cetinkaya (punktid 36 ja 38).

36 – *Idem*.

37 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Derin (punkt 74).

38 – *Idem*.

39 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Cetinkaya (punkt 47).

40 – Vt eespool viidatud kohtuotsus Derin (punkt 74).

V. Ettepanek

105. Eespool toodud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Verwaltungsgericht Stuttgartile järgmiselt:

- „1) Assotsiatsiooninõukogu, mis asutati lepinguga Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel assotsiatsiooni loomiseks, mille allkirjastasid 12. septembril 1963 Ankaras ühelt poolt Türgi Vabariik ning teiselt poolt EMÜ liikmesriigid ja ühendus, 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta sätted on kohaldatavad vastuvõtva liikmesriigi territooriumile poliitilise põgenikuna saabunud Türgi päritolu töötaja lapse suhtes.

- 2) Otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimest taanet tuleb tõlgendada selliselt, et Türgi päritolu töötaja laps võib tugineda selle sättega kehtestatud õigustele, kui see töötaja töötas nõutud kolme aasta pikkuse elukohanõude jooksul kaks aastat ja kuus kuud ning oli siis ülejäänud kuus kuud töötu.

- 3) Otsuse nr 1/80 artikli 7 esimese lõigu esimest taanet tuleb tõlgendada selliselt, et juhul, kui Türgi päritolu töötaja on omandanud poliitilise põgeniku staatuse pettuse teel, siis võib tema perekonnaliige nimetatud sättes kehtestatud õigustele tugineda üksnes juhul, kui selle töötaja elamisluba võeti ära pärast nõutud kolme aasta pikkuse koos elamise tähtaja lõppu.”